

vrlo občino za izgled ter naj tirjajo od njega, da se v njej ne žali sv. vera. Takih naprav ne plača dež. odbor, ampak — ljudstvo in zato ima ono tudi pravico, da se ravna v njih po volji katol. ljudstva, ne pa po trmi liberalne, brezverne gospôde.

Družba sv. Cirila in Metoda.

(Konec.)

Velecenjeni skupščinarji! Menim, da se ne motim, da ste z menoj istih misli: V šolah po našem ozemlju manjka slovenskega duha; narodnega duha, slovenskega mišljenja in čutenja; vže mladini moramo vcepiti v srce poleg krščanske še slovensko zavest, da svojo domovino najbolje pozna, da svojo rodno mater, svoj narod, svoje krasne goré in dolé... najbolj ljubi, za-nje živi in gori; druge narode pa zaradi njih omike in lepih lastnosti ceni in spoštuje, kakor se kristijanu spodobi. A da bi se Slovenci vzgojevali le za nekake sluge bližnjim sosedom, menim, gotovo ni krščansko. Mi ne iščemo, mi ne silimo inorodnih otrok v svoje šole — naj pustijo tudi drugi našo deco nam, vzgojevali jo bomo vže sami v takem duhu, ki nam pristuje. — Da pa je faktično tako, označuje šolstvo ob naših jezikovnih mejah. Kako so nekaterniki, ki nimajo pojma o slovenstvu, gibčni in varujejo naše šolstvo, da bi nas osrečili z nemščino, češ, kako vam je potrebna in koristna, a zato, da bi njim, živečim med nami, ne bila potrebna slovenščina; torej o njih velja: Timeo Danaos et dona ferentes.

Naša družba je torej pozvana, da pospešuje narodno vstajenje, da varuje naš rod narodne smrti. Ali je mogoče, da bi naš rod zamrl? Upam, da nas hoče previdnost božja, ki nas je vkljub neprestanemu zatiranju ohranila tisoč let in še več, še imeti na tem ozemlju, kjer bivamo zdaj — tudi v interesu naše ljubljene Avstrije. Pa tudi tu velja: Pomagaj si sam, in pomagal ti bude Bog! Koliko našega roda je vsled nebržnosti izumrlo! Ozrite se na sever, na izhod, na zahod... nebotične gore, širne planjave, cvetoče doline, šumeče reke in bistri studenci... vse vprek vam šumi in govori:

Bili nekdam smo slovenski, — a zdaj nismo več, samo imena nosimo še vaša!...

Toda sklenimo! Naloga naša je stati na braniku mile domovine. Izvojevati nam je z vsemi postavnimi sredstvi šolstvo slovensko v duhu naših zavetnikov sv. Cirila in Metoda, v duhu Rudmaša, A. M. Slomška in drugih rodoljubnih učiteljev. V to svrhu se moramo združiti vsi, kojim bije srce za vero in rod. Vsi, vsi imamo posla dovolj: državni in deželni poslanci, duhovščina, učiteljstvo, odvetniki, narodno ženstvo, obrtnik in kmetovalec... vsi

delujmo po vzvišenem geslu našega dobrotnega cesarja: Viribus unitis — in blagoslov božji bo rosil na našo setev — da dozori žetev, da bo naš rod gospodar v svoji domovini.

Gledé na vse to sklenem z željo slavnega Nik. Tommasea: „Da Bog narodnost našu čuva!“

Gospodarske stvari.

Hud sovražnik sadnemu drevju.

V nekaterih krajih vidimo v spomladi, meseca maja celo gola drevesa, ker so jim gosenice listje in cvetje celo požrle. Temu bi se lahko pomagalo, ko bi lastniki drevja gosenično zalego obrali in za to je po zimi ugoden čas.

Sedaj od srede oktobra pride še pa najhujši sovražnik gosenica zemljomerka ali pednjač imenovana (Frostspanner, Geometra brumata). Ta gosenica je v spomladi svitlo zelenkasta, brez dlake. Meseca maja in junija, ko se hoče zapresti, spusti se po tenki nitki v zemljo, ter se v metulja prelevi in ravno sedanjí čas začne spet kot majhen metulj iz zemlje na drevo plezati ter svoja jajca, katerih ena batica po 300—400 na posamezno po cvetnih popkih naleže. Čudno je pri baticah to, da imajo le kratke peruti in morajo plezati. Zato pa jih vloviti lahko na prilepljenih trahih.

V spomladi si marsikateri kmet ne more raztolmačiti, da drevesu, ki mu je tako lepo cvetelo, cvetni popki odpadejo in drevo včasih nobenega sada ne obdrži. Kako se pa mrčes (metulj) zatré? To je celo lahko. Ravno sedanjí čas prilezejo metulji iz zemlje; zato je dobro, da se zemlja okoli debela globoko prekoplje s tem se metulji pokončajo, da pridejo globoko v zemljo.

Največ jih pa pokončaš, da na gladkem deblu poviješ kakih 10 cm. širok papir, ga zgoraj in spodaj prevežeš, ter z mažo, katero si napraviš iz 1/2 kile kolovozne masti, polovica pa lanenega in terpentinovnega olja, vse vkup dobro premešaš; s to mažo papirne trake vsake 14 dni na novo pomaži! To delo se ponavlja do konca decembra; gotovo se boš čudil nad množino metuljev, ki se bodo na prilepljene trake vjeli. To je dobro tudi v spomladi gosenicam napraviti, da se tiste, ki z drugega drevja prilezejo, vjamejo.

Vse to delo stane malo truda in maža le malo stane in sadje nam potem stotero povrne.

F. P—k.

Sejmovi. Dne 28. oktobra pri sv. Juriji na juž. žel., na Muti, v Koračičih pri Veliki nedelji, v Cmureku, v Slov. Bistrici, v Ribnici. Dne 29. oktobra v Kostivnici. Dne 2. nov. v Radgoni, v Stradnu, v Vitanji in v Podčetrtku.